

**РЕЗУЛЬТАТИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОПИТУВАННЯ,
29 вересня - 9 жовтня 2023 року**

Таблиці одновимірних розподілів відповідей на запитання опитувальника

№1А. Чи знаєте Ви, чули що-небудь, читали або бачили про Романа Шухевича?

Знаю	52%
Не знаю	44%
ВАЖКО СКАЗАТИ	3%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

№2Б. ЯКЩО «ТАК»: Що з переліченого, на Вашу думку, його характеризує? Оберіть до 2-х відповідей.

% серед тих, хто у №1А відповів «знаю»

Український поет/письменник 1930х-1940х років	6%
Український церковний діяч 1930х-1940х років	6%
Головний командир Української повстанської армії (УПА)	58%
Лідер українських націоналістів	43%
Дисидент / в'язень сталінських таборів	16%
Колаборант під час Другої світової війни / пособник нацистів	5%
Сучасний діяч, учасник нинішньої війни з Росією	2%
НЕ ЗНАЮ	5%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

Далі всі запитання, які стосуються Р. Шухевича, ставилися лише тим, хто знає його і хто при цьому відповів, що його характеризують такі відповіді, як «головний командир УПА», «лідер українських націоналістів» чи «колаборант»

№2. Як Ви ставитеся до можливого перейменування на честь Романа Шухевича у своєму місті або селі...

	Дуже добре	Скоріше добре	Байдуже	Скоріше погано	Дуже погано	ВАЖКО СКАЗАТИ (НЕ ЗАЧИТУВАТИ)	ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ (НЕ ЗАЧИТУВАТИ)
2.1. Вулиць / площ	41%	29%	15%	5%	8%	3%	1%

2.2. Присвоєння імені військовим частинам	41%	29%	15%	3%	7%	5%	1%
2.3. Присвоєння імені школам / ліцеям / гімназіям / коледжам	34%	30%	15%	7%	9%	4%	1%

Запитання №3 ставилося всім респондентам

№3А. Чи знаєте Ви, чули що-небудь, читали або бачили про Українську повстанську армію (УПА)?

Знаю	72%
Не знаю	23%
ВАЖКО СКАЗАТИ	4%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

№3Б. ЯКЩО «ТАК»: Як Ви ставитеся до визнання воїнів Української повстанської армії (УПА) борцями за незалежність України?

% серед тих, хто у №3А відповів «знаю»

Дуже позитивно	58%
Скоріше позитивно	32%
Скоріше негативно	3%
Дуже негативно	3%
Важко відповісти	0%
ВАЖКО СКАЗАТИ	3%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

Далі всі запитання, які стосуються УПА, ставилися лише тим, хто знає про неї

№4. На Вашу думку, за що в першу чергу боролася УПА? РАНДОМІЗАЦІЯ ПОРЯДКУ

За Україну в СРСР	1%
За Україну як союзницю Німеччини	3%
За Західну Україну	7%
За незалежну Україну	77%
Інше	0%
ВАЖКО СКАЗАТИ	11%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

№5. Із наведених далі тверджень про Українську повстанську армію, будь ласка, оберіть лише ті, які найбільше відповідають Вашим власним поглядам? Ви можете обрати декілька тверджень, з якими згодні.

Боротьба УПА зазнала поразки	8%
Боротьба УПА була даремною	3%
Боротьба УПА завершилася перемогою, бо Україна стала незалежною	16%
УПА не перемогла, але заклала традиції спротиву агресору	70%
ВАЖКО СКАЗАТИ	5%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

№6. Держава повинна чи ні докладати більше зусиль до популяризації історії Української повстанської армії?

Так, повинна	77%
Ні, не повинна	17%
ВАЖКО СКАЗАТИ	5%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№7А. А як саме держава повинна популяризувати УПА? Оберіть до 2-х відповідей.
% серед тих, хто вважає, що держава повинна докладати більше зусиль

Підтримка наукових досліджень	12%
Видання книжок	23%
Виробництво кіно та / або серіалів	33%
Вивчення у шкільній програмі	70%
Виробництво коротких відеороликів для поширення в соціальних мережах тощо	19%
Проведення тематичних фестивалів або інших масових заходів	5%
Інше	2%
ВАЖКО СКАЗАТИ	7%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№7Б. А чому саме Ви вважаєте, що держава не повинна докладати більше зусиль для популяризації УПА? Оберіть до 2-х відповідей. РАНДОМІЗАЦІЯ ПОРЯДКУ ЗАЧИТУВАННЯ
% серед тих, хто вважає, що держава не повинна докладати більше зусиль

До завершення війни це недоцільно	17%
Це сприятиме розколюванню суспільства	17%

Через це ми матимемо проблеми з державами-сусідами та іншими державами, які можуть мати негативне ставлення до УПА	22%
Це взагалі не має бути функцією держави	12%
У діяльності УПА є багато спірних моментів, є за що критикувати	37%
Держава вже в достатній мірі популяризує УПА	13%
Інше	7%
ВАЖКО СКАЗАТИ	4%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

ЗАПИТАННЯ №8-9 СТАВИЛИСЯ ВСІМ РЕСПОНДЕНТАМ

№8. Україна повинна чи ні узгоджувати політику визначення і вшанування героїв минулого з сусідніми європейськими державами?

Так, повинна	37%
Ні, не повинна	55%
ВАЖКО СКАЗАТИ	7%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№9. А сусідні європейські держави повинні чи ні узгоджувати з Україною політику щодо їхніх героїв минулого?

Так, повинна	32%
Ні, не повинна	60%
ВАЖКО СКАЗАТИ	8%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№10. Хто, на Вашу думку, був головним ворогом УПА? Оберіть усе, що підходить.

Третій Рейх / Гітлерівська Німеччина	16%
СРСР	52%
Польща	6%
Українці зі Сходу	2%
Усі хто посягав на свободу і незалежність України	48%
Інше	1%
ВАЖКО СКАЗАТИ	5%

ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%
---------------------	----

№11. Ви підтримуєте чи ні такі твердження про роль історичної пам'яті про діяльність УПА у нинішніх умовах?

	Підтримую	Не підтримую	ВАЖКО СКАЗАТИ	ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ
1. Пам'ять про УПА сприяє патріотичному вихованню дітей та молоді	82%	13%	3%	2%
2. Досвід УПА корисний для ЗСУ і руху опору	78%	15%	6%	1%
3. Пам'ять про УПА мобілізує українців на боротьбу з Росією	74%	19%	5%	2%
4. Досвід боротьби УПА застарілий для сьогодення	43%	46%	9%	2%
5. Пам'ять про УПА розділяє українців	41%	49%	8%	2%
6. Держава робить недостатньо для вшанування пам'яті про УПА	52%	35%	11%	1%

№12. На Ваш думку, зараз достатньо чи недостатньо вивчають про УПА в шкільній програмі?

Скоріше недостатньо	43%
Скоріше достатньо	26%
ВАЖКО СКАЗАТИ	30%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№13. Україна повинна чи ні популяризувати тему боротьби УПА у світі?

Так, повинна	61%
Ні, не повинна	31%
ВАЖКО СКАЗАТИ	6%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№14. У 2015 році Верховна Рада Україна передбачила створення у Києві Українського національного пантеону (Меморіального комплексу) – місця вшанування пам'яті

найвизначніших діячів історії України. На Вашу думку, Роман Шухевич має чи не має бути у Національному пантеоні?

Так, має бути	87%
Ні, не має бути	7%
ВАЖКО СКАЗАТИ	6%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№15. Після початку війни з Росією деякі громадяни змінили свої погляди щодо історичних постатей чи організацій минулого України, інші ж залишилися при тій же думці. Скажіть, будь ласка, як до війни з Росією і як зараз Ви ставитеся до... ?

15.1. Романа Шухевича

	Ставлення до війни	Ставлення зараз
Скоріше негативно	11%	11%
Скоріше позитивно	63%	76%
Нейтрально / байдуже	24%	11%
ВАЖКО СКАЗАТИ	1%	1%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%	0%

15.2. УПА

	Ставлення до війни	Ставлення зараз
Скоріше негативно	8%	7%
Скоріше позитивно	58%	73%
Нейтрально / байдуже	30%	16%
ВАЖКО СКАЗАТИ	2%	2%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%	2%

№16. Звідки Ви дізналися про Романа Шухевича? Оберіть усе, що підходить.

На уроках історії в школі / університеті	35%
З художньої / документальної літератури	31%
З кінострічок	10%
З програм телебачення	24%
З матеріалів у інтернеті (статті, відео на ютуб, подкасти)	32%
З архівних матеріалів	8%

Розповідали батьки, бабусі / дідусі тощо	23%
Інше	6%
ВАЖКО СКАЗАТИ	2%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№17. Чи зверталися Ви до архівів з метою отримання інформації про ОУН чи УПА, родичів, які були в ОУН чи УПА? МОЖУТЬ БУТИ ОБРАНІ 2-3 РАЗОМ

Ні, не зверталися	90%
Так, шукав інформацію про родичів	4%
Так, шукав інформацію для своїх досліджень	3%
ВАЖКО СКАЗАТИ	1%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№18. Вам особисто цікаво було би чи ні отримати з архівів таку інформацію? МОЖУТЬ БУТИ ОБРАНІ 1-2 РАЗОМ

Так, було би цікаво дізнатися про родичів	33%
Так, було би цікаво почитати книжки тощо, засновані на архівній інформації	45%
Ні, це нецікаво	27%
ВАЖКО СКАЗАТИ	3%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№19. Чи був хтось із Ваших родичів причетним до руху ОУН та / або УПА? МОЖУТЬ БУТИ ОБРАНІ 2-4 РАЗОМ

Ні	66%
Так, загинув	3%
Так, був репресований	7%
Так, брав участь / підтримував, але уник репресій	6%
ВАЖКО СКАЗАТИ	18%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№20. Чи був хтось із Ваших родичів причетним до, навпаки, боротьби з ОУН та / або УПА?

Так	5%
Ні	84%

ВАЖКО СКАЗАТИ	9%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№21. Як ви ставитеся до їх діяльності з боротьби з ОУН / УПА?
% серед тих, у кого родичі були причетні до боротьби проти ОУН / УПА

Скоріше схвалюю	30%
Скоріше засуджую	35%
Ставлюся нейтрально / байдуже	31%
ВАЖКО СКАЗАТИ	2%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

№22. На вашу думку достатній чи ні рівень соціальної підтримки з боку держави учасникам ОУН / УПА?

Так, достатній	20%
Ні, недостатній	41%
ВАЖКО СКАЗАТИ	37%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№23. Як Ви оціните власні знання про польсько-українських конфлікт у роки 2 світової війни?

Добре знаю про це	11%
Дещо чув, але деталей не знаю	51%
Нічого або майже нічого не знаю про це	35%
ВАЖКО СКАЗАТИ	2%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№24. Якщо Ви знаєте чи щось чули, в такому разі до якої версії про цей конфлікт ви переважно схиляєтеся?

% серед тих, хто добре або дещо чув про польсько-український конфлікт у роки ДСВ

Це було винищення поляків українцями	4%
Це було винищення українців поляками	8%
Це було взаємне винищення, спровоковане СРСР і Німеччиною	56%
Це був взаємне винищення, зумовлене взаємною ворожістю	16%
Інше	0%

ВАЖКО СКАЗАТИ	15%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№25. На Вашу думку, якою має бути політика національної пам'яті щодо польсько-українського конфлікту часів 2 світової війни?

% серед тих, хто добре або дещо чув про польсько-український конфлікт у роки ДСВ

Україна має вибачитися за польських жертв	1%
Польща має вибачитися за українських жертв	2%
Україна і Польща мають зробити взаємні вибачення та разом вшанувати усіх жертв конфлікту	67%
На конфлікті не варто акцентувати увагу заради майбутніх взаємин	23%
Інше	1%
ВАЖКО СКАЗАТИ	6%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	0%

№26. Україна повинна чи ні згадувати про УПА в контексті перемоги над нацизмом?

Так, повинна	67%
Ні, не повинна	23%
ВАЖКО СКАЗАТИ	8%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№27. Боротьба УПА сприяла чи ні падінню ССРСР?

Так, сприяла	51%
Ні, не сприяла	36%
ВАЖКО СКАЗАТИ	10%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№28. Чи Ви особисто хочете чи ні знати більше інформації про ... ?

28.1 Романа Шухевича

Так, хотіли б	73%
Ні, не хотіли б	23%
ВАЖКО СКАЗАТИ (	3%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

28.2 УПА

Так, хотіли б	72%
Ні, не хотіли б	24%
ВАЖКО СКАЗАТИ	3%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№29. Які з елементів символіки УПА нижче нині використовуються в ЗСУ? Оберіть ті, про які Вам точно відомо.

Кашкет "мазепинка"	15%
"Марш нової української армії" – адаптований гімн "Зродились ми великої години"	22%
Вітання "Слава Україні! Героям слава!"	76%
Відзнака Президента України Хрест бойових заслуг	17%
Відзнаки Головнокомандувача Збройних сил – Нагрудний знак «Хрест хоробрих», "Золотий хрест" "Срібний хрест"	18%
ВАЖКО СКАЗАТИ	13%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№30. Ви згодні чи ні, що знання українців про Романа Шухевича спотворені радянською і російською пропагандою?

Так, згоден	90%
Ні, не згоден	6%
ВАЖКО СКАЗАТИ	3%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1%

№31. Ви хотіли б чи ні, щоб у Вашому місті / селі був музей, присвячений боротьбі УПА?

Так	67%
Ні	25%
ВАЖКО СКАЗАТИ	7%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

№32. Зараз тривають дискусії про створення у Києві Національного музею війни за незалежність. Чи має в ньому розповідатися про боротьбу УПА?

Так	92%
Ні	3%
ВАЖКО СКАЗАТИ	2%

ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%
---------------------	----

№33. На Вашу думку, якою була роль УПА у Другій світовій війні? Оберіть тільки одну відповідь.

Діяльність УПА обмежувалася майже винятково Україною і грала роль лише для України	33%
Діяльність УПА є частиною серед рухів опору гітлерівській Німеччині у Центральній та Східній Європі, хоча головну роль відігравали сили Антигітлерівської коаліції	19%
Діяльність УПА є частиною спільних зусиль з розгрому нацизму і УПА зробила свій значний внесок у завершення Другої світової війни	35%
ВАЖКО СКАЗАТИ	12%
ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	2%

Проект створено за підтримки Українського культурного фонду.

[Український культурний фонд](#) — державна установа, створена у 2017 році, на підставі відповідного Закону України, з метою сприяння розвитку національної культури та мистецтва в державі, забезпечення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства, широкого доступу громадян до національного культурного надбання, підтримки культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір. Діяльність фонду, згідно чинного законодавства, спрямовується та координується Міністерством культури України. Підтримка проектів Українським культурним фондом здійснюється на конкурсних засадах.